

[Connie Hedegaard]

udgangspunkt for håndteringen af de mange svære problemer, det moderne samfund står over for.

Det er et nyttigt fællesgods, når flere kan enes om, at markedsøkonomi er et godt udgangspunkt, og samtidig konstaterer, at den traditionelle klassekamp er død, fordi man erkender, at parterne også har fælles interesser. Alt bliver selvfølgelig ikke konsensus, men lidt mindre uenighed om målene er nyttigt, når politikerne både skal håndtere en øget integration i Europa, konsekvenserne af fusioner og et mere indviklet samfund og samtidig sikre, at det ikke er den økonomiske hensigtsmæssighed, men mennesket, der skal sættes i centrum.

I bogen »Fjernforhør« påpeger den nuværende tjekkoslovakiske præsident, Vaclav Havel, at uanset hvilket økonomisk system et moderne samfund har, vil der være nogle fælles, centrale udfordringer. Hvordan sætter man f.eks. kvalitet i højsædet frem for kvantitet? Hvordan indretter vi teknologi-, informations- og fusionssamfundet så menneskeligt, at den enkelte kan overskue sin egen situation og dermed få forudsætning for at være aktiv deltager i et demokratisk forum? Hvordan giver vi mest muligt ansvar og indflydelse til individet, samtidig med at hensynet til helheden bevares?

Selv om vi er glade og stolte over, at det er det repræsentative demokrati, pluralismen, der nu har sejret i Østeuropa, skal vi ikke tro, at vi selv har løst alle problemer. Demokratiet er jo ikke nødvendigvis den letteste styreform. Det stiller krav om at deltage aktivt og tage medansvar, krav, som det kan være svært at overkomme i vor fortravlede tilværelse, hvor man derfor vælger sine repræsentanter til at prioritere, tage helhedshensyn, lave kompromiser.

Men vi fornemmer, at folk gerne selv vil påtage sig mere ansvar. Mange beslutninger træffes jo centralt, og herved bliver prisen for nye krav til det offentlige ofte holdt skjult. Jo flere beslutninger der uddelegeres til det niveau, hvor prisen for de stillede krav bliver synlig, f.eks. i form af stigende kommuneskat eller brugerbetaling, jo større er chancen for, at det ikke i så høj grad bliver de forskellige stærke interessegrupper, der dominerer den politiske dagsorden og kan sætte deres krav igennem, fordi partierne får sværere og sværere ved at prioritere til fordel for helheden.

Da tingene samtidig bliver mere og mere indviklede, forøges eksperternes magt på lægmændenes bekostning. Folketinget skal lytte til eksperterne og derefter træffe beslutningerne, som regeringen f.eks. gjorde ved trepartsforhandlingerne og over for kommunerne. At pålægge f.eks. arbejdsmarkedets parter et moralsk medansvar for den økonomiske helhed og for ledigheden er ikke ensbetydende med, at Folketinget sættes uden for indflydelse, heller ikke selv om hele Socialdemokratiet eller dele af Socialdemokratiet er uenige i resultatet.

Da KVR-regeringen tiltrådte i juni 1988, sagde hr. Svend Auken, at kommunernes og arbejdsmarkedets parter tillid til den nye regering kunne ligge på et meget lille sted. De ord er heldigvis gjort til skamme, organisationerne har erkendt, at i 1990 er man nødt til at forholde sig mere fordomsfrit og mindre sort-hvidt til tingene. Også her er der sket en holdningsændring. Hver især har vi vore grundholdninger og vort menneskesyn, men i sidste ende er det jo demokratiets væsen, at man samarbejder om resultaterne.

I den forstand mener den konservative folketingsgruppe, at folketingssamlingen har været et godt eksempel. Den startede unægtelig skuffende med sammenbruddet i forhandlingerne om de store planer. Vi havde oprigtigt troet, at det var muligt at samles om nogle langsigtede løsninger for Danmarks økonomi, ikke mindst fordi alle tilsyneladende var enige om den grundlæggende analyse. Vi ærgrer os over, at det ikke lykkedes, og organisationerne, ikke mindst LO, deler jo den ærgrelse, som det fremgår af Finn Thorgrimsons artikel om berøringsangst.

Imidlertid blev det, der i november 1989 tegnede til at blive en ørkesløs og resultatløs folketingssamling, noget ganske andet, ikke mindst fordi Fremskridtspartiet for første gang i sin historie stemte for finansloven. Igen et eksempel på en holdningsændring, som banede vejen for ganske mange nye resultater. Desværre oplevede vi også en anden holdningsændring, da Socialdemokratiet valgte at stemme nej, selv efter at regeringen havde sit parlamentariske grundlag i orden.

Men vi glæder os over, at det så tydeligt blev demonstreret, at der faktisk er borgerligt flertal her i landet også i de store spørgsmål. Vi ønsker ikke snæver blokpolitik, hvor alting vedtages